19. 12. 2005

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Úrok z prodlení

K tomu, aby mi vzniklo právo na úrok z prodlení, musím jej dlužníkovi nejdříve vyúčtovat? V jaké výši je možné úrok z prodlení účtovat?

Právo na úrok z prodlení je právem věřitele, které mu vznikne v případě, že je jeho dlužník v prodlení s plněním peněžitého dluhu, tedy se zaplacením peněžní částky. Dlužník se do prodlení dostane v okamžiku, pokud svůj závazek nesplní řádně a včas.

Z uvedeného plyne, že předpokladem vzniku práva na úrok z prodlení z dlužné částky je prodlení dlužníka s jejím zaplacením. Pokud je kupř. dluh splatný dne 20.12., vzniká právo na úrok z prodlení ode dne 21.12. Podmínkou vzniku práva na zaplacení úroku z prodlení tedy není jeho vyúčtování dlužníku.

Pokud jde o konkrétní výši úroku z prodlení, je zjednodušeně řečeno nutné rozlišit to, zda jde o dluh plynoucí ze smlouvy uzavřené v režimu občanského nebo obchodního práva.

V případě prodlení se zaplacením peněžitého dluhu plynoucího ze smlouvy uzavřené dle práva občanského je výše úroku z prodlení stanovena nařízením vlády č. 142/1994 Sb., kterým se stanoví výše úroků z prodlení a poplatku z prodlení. Vzhledem k tomu, že na jaře tohoto roku prošlo zmíněné nařízení vlády podstatnou změnou právě při stanovení výše úroku z prodlení, je třeba se ujistit, kdy k prodlení dlužníka nastalo.

Nastalo-li prodlení dlužníka po datu 28.4.2005, odpovídá dle tohoto nařízení výše úroků z prodlení ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou, zvýšené o sedm procentních bodů. V současné době tak činí tímto způsobem určený úrok z prodlení 9 %. Výše úroku z prodlení ale doznává pololetně změn, protože v každém kalendářním pololetí, v němž trvá prodlení dlužníka, je i nadále závislá na výši repo sazby stanovené Českou národní bankou a platné pro první den příslušného kalendářního pololetí. Došlo-li k prodlení dlužníka se zaplacením peněžitého závazku před 28.4.2005, činí výše úroků z prodlení ročně dvojnásobek diskontní sazby, stanovené Českou národní bankou a platné k prvnímu dni prodlení s plněním peněžitého dluhu. Na tom nic nemění ani ta skutečnost, že prodlení trvá i po 28.4.2005.

V případě prodlení se zaplacením peněžitého dluhu plynoucího ze smlouvy uzavřené dle práva obchodního je možné si výši úroku z prodlení předně stanovit dohodou. Tato dohoda však nesmí odporovat zásadám poctivého obchodního styku, tzn. výše úroku z prodlení nesmí být v rozporu s dobrými mravy. V opačném případě se zejména věřitel vystavuje riziku, že ujednání o výši úroku z prodlení bude neplatné. Jestliže si smluvní strany výši úroku z prodlení nedohodnou, uplatní se při jejím stanovení předpisy práva občanského (tj. vše to, co bylo řečeno v předchozích dvou odstavcích).

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- QUO vadis 2019?
- Obrana proti hodnocení zkoušky na vysoké škole
- Rozhlasové a televizní poplatky – platíte je správně?
- Budou platit absolventi středních a vysokých škol během prázdnin pojistné?
- Věcné břemeno
- Elektrické vedení
- Odkázání majetku dítěti, jeho správa

- Zásilková služba
- Společenská smlouva a zákaz konkurence
- Odpovědnost za škodu
- Doplacení dlužné částky